

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého **A. D.**, narodeného X., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, so sídlom v Martine, Novomestského č. 4, bývajúceho u matky, dieťa matky **A. B.**, bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. M. A., advokátom so sídlom v B., a otca **MVDr. M. D.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. A. F., advokátom so sídlom v K., o **zvýšenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 20 P 120/2009, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 CoP 114/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Otec je povinný zaplatiť matke do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 95,01 € na účet JUDr. M. A., advokáta so sídlom v B., vedený v S., a.s. č. X..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom z 29. júna 2012 č.k. 20 P 120/2009-469: **a/** uložil otcovi povinnosť platiť zvýšené výživné 190 € mesačne od 1. septembra 2009 k rukám matky vopred, **b/** vo zvyšku návrh matky zamietol, **c/** otcovi povolil splácať nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 1. septembra 2009 do 30. júna 2012 vo výške 817,03 € v splátkach po 25 € spolu s bežným výživným, **d/** konštatoval, že svojím rozhodnutím mení rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 20 P 21/2005-101 zo dňa 11.októbra 2005, **e/** žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Uviedol, že vyživovaciu povinnosť otca k maloletému zmenil a upravil preto, lebo došlo k zmene jeho pomerov a maloletý od 1. septembra 2009 začal navštevovať základnú školu. Pri určovaní výšky výživného posúdil majetkové pomery oboch rodičov, finančné možnosti otca, zvýšené potreby

maloletého a tiež nárast životných nákladov. Dospel k záveru, že v dôsledku zmeny pomerov maloletého je primeraným zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na 190 € mesačne, s tým že zvýšenie bežného výživného súd stanovil k dátumu nástupu maloletého dieťaťa do základnej školy (1. septembrom 2009) a vzniknutý nedoplatok na zvýšenom výživnom (817,03 €) povolil otcovi splácať v splátkach po 25 €. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Uvedený rozsudok napadol otec odvolaním vo výrokoch a/, c/, d/ a e/. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 CoP 114/2012 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na zdôraznenie jeho správnosti dodal, že zmena pomerov maloletého dieťaťa konštatovaná súdom prvého stupňa odôvodňuje aj novú úpravu vyživovacej povinnosti otca. Prihliadol pri tom na možnosti v súčasnosti nezamestnaného otca, ktorý sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zárobku, a v možnostiach a schopnostiach ktorého je poskytovať maloletemu zvýšené výživné vo výške určenej súdom prvého stupňa. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods.1 písm. a/ O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol otec dovolaním, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že si vyžiadal od neho doklady o jeho výdavkoch, keď mu ich ale predložil, súd sa nimi nezaoberal, „evidentne ich nepoznal“ (neboli v spise ani zažurnalizované) a nevykonal nimi dokazovanie. Na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa, sudkyňa skonštatovala, že „s týmito listinnými dôkazmi prítomných účastníkov bližšie neoboznamuje, pričom matka, ani kolízny opatrovník nežiadajú podrobné čítanie“. Dovolateľ poznamenal, že túto okolnosť namietal aj v odvolaní, odvolací súd sa ale touto jeho námietkou nezaoberal. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Matka vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na neopodstatnenosť tvrdení dovolateľa, že ním predložené listiny nie sú súčasťou súdneho spisu; žiadala dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť.

Kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V danom prípade je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. V zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý podľa týchto ustanovení nemožno napadnúť dovoláním; prípustnosť dovolania podaného otcom preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V danom prípade by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy iba ak v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Vzhľadom na obsah dovolania a tiež § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či došlo k vade takej povahy. Podľa ustanovenia § 237 je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej

veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ak v konaní došlo k niektorej z týchto väd, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak tento opravný prostriedok neprípustný; prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd; určujúcim je záver dovolacieho súdu (do výlučnej právomoci ktorého patrí otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania – vid' tiež napr. II. ÚS 418/2012, IV. ÚS 238/07, I. ÚS 159/2013), že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Otec namieta, že v konaní mu bola postupom súdov odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možností pred súdom konať treba rozumieť taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ za odňatie možnosti konať pred súdom považuje nevykonanie ním navrhovaných dôkazov súdom prvého stupňa a nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, čo podľa jeho názoru viedlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (vid' § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho

rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (vid' R 37/1993), výlučne ktorá by v danom prípade mohla založiť prípustnosť dovolania podaného otcom. Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky ním navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (vid' R 125/1999). Nevykonaním otcom navrhovaného dokazovania preto nemohlo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Otec v dovolaní ďalej namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

V dovolaní sa naznačuje, že napadnutý rozsudok nie je dostatočne preskúmateľný. Dovolací súd preto uvádza, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia je tzv. inou procesnou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladá (vid' R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012).

Dovolateľ poukázal na súvislosť ním namietanej vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. s nesprávnym právnym posúdením veci. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. ale dáva možnosť konať pred súdom do súvislosti iba s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením nemôže byť účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom, lebo právnym posúdením sa mu neznemožňuje realizácia jeho procesných práv. Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (R 54/2012).

Dovolací súd poznamenáva, že rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré spočíva na názore, že nedostatočné zistenie skutkového stavu ani nesprávne právne posúdenie veci, ale ani nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia nie sú vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., je Ústavným súdom Slovenskej republiky považované za rozhodnutie, ktoré splňa podmienky ústavne konformného výkladu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vymedzujúcich podmienky prípustnosti dovolania (viď IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 141/2011, II. ÚS 418/2012, IV. ÚS 481/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto odmietol dovolanie otca ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej matke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti otcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal matke náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval už v konaní na súde nižšieho stupňa) za 1 úkon právnej služby, ktorú poskytol matke vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu otca [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 3 vyhlášky vo výške 71,37 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,81 €)] a s 20 % DPH vyčíslenou sumou 15,83 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 95,01 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2013

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková